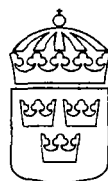

Socialutskottets yttrande

1991/92:SoU3y

Dimensioneringen av läkarutbildningen i Umeå

1991/92
SoU3y

Till utbildningsutskottet

Utbildningsutskottet har berett socialutskottet tillfälle att yttra sig över motionerna 1991/92:Ub504, Ub523, Ub538, Ub805 yrkande 15 och So438 yrkande 12.

Socialutskottet

Motionerna

I fem motioner begärs tillkännagivanden till regeringen om utökad läkarutbildning vid Umeå universitet. I tre av motionerna preciseras kravet till 50 årsplatser från vårterminen 1994. Så är fallet beträffande motionerna Ub504 av John Andersson m.fl. (v), Ub523 av Jan Erik Ågren och Stefan Attefall (båda kds) samt Ub538 av Mats Lindberg m.fl. (s). I motion Ub805 (yrkande 15) av Lena Hjelm-Wallén m.fl. (s) hemställs att riksdagen beslutar att 20 nya platser inrättas på läkarlinjen vid Umeå universitet genom en senareläggning av andra utbildningsplatser. Slutligen, i motion So438 (yrkande 12) av Bo Holmberg m.fl. (s), hemställs om en särskild satsning på läkarutbildningen i Umeå. I motionerna hänvisas till bristen på läkare i norra sjukvårdsregionen. En utökning av platserna på läkarutbildningen i Umeå skulle enligt motionärerna få avgörande betydelse för läkarförsörjningen i regionen. Trots rekryteringssatsningar på omkring 20 milj.kr. extra varje år har läkarbristen inte kunnat avhjälpas.

Bakgrund och tidigare behandling

Vid ett flertal tillfällen har socialutskottet behandlat motioner med begäran om insatser för att förbättra tillgången på läkare generellt eller inom vissa geografiska områden. Utskottet uttalade i sitt betänkande 1989/90:SoU9 att effekterna av de olika förslag som lagts fram i utredningar och rapporter men även i motioner till riksdagen behövde belysas. Regeringen borde göra en förutsättningslös prövning av vilka åtgärder som lämpligen borde företas för att målsättningen om en rättvis fördelning av vårdresurserna skulle uppnås. Utskottet delade den uppfattning som kommit till uttryck vid en av utskottet anordnad

utfrågning att det behövdes en större flexibilitet när det gällde fördelningen av utbildningsplatser till bristområden. Utskottet ansåg därför att även de framtida utbildningsbehoven borde belysas i sammanhang. Vad utskottet anfört gavs regeringen till känna (rskr. 16). Hösten 1990 förutsatte utskottet att regeringen utan onödigt dröjsmål skulle återkomma till riksdagen med den redovisning och analys beträffande den geografiska och verksamhetsmässiga fördelningen av läkarna som utskottet efterlyst vid flera tillfällen tidigare (1990/91:SoU4).

Hösten 1991 behandlade utskottet återigen motionsyrkanden med begäran om insatser för att förbättra tillgången på läkare generellt eller inom vissa geografiska områden. Utskottet hänvisade till vad det uttalat tidigare samt förutsatte att den nya regeringen skulle komma att överväga dessa frågor (1991/92:SoU6, rskr. 58). Även under den nyligen avslutade allmänna motionstiden 1992 har sådana motionsyrkanden framställts.

Vid en utskottsresa till Västerbotten i november 1991 fick utskottet en redogörelse för bristsituationen vad gäller läkare i norra sjukvårdsregionen.

I en skrivelse som inkom till utskottet i december 1991 har Samverkansnämnden i norra sjukvårdsregionen hemställt att beslut fattas av riksdagen om utökning av antalet platser för läkarutbildning i Norrland genom läkarlinjen i Umeå med 50 årsplatser med start vårterminen 1994. I skrivelsen har nämnden bekräftat motionärernas uppgifter om läkarbristen i Norrlandslänen. Nämnden har bl.a. uppgivit att hösten 1991 är 250 specialist- och allmänläkartjänster eller 15 procent av de inrättade tjänsterna vakanta. På grund av den otillräckliga grundutbildningen i regionen står dessutom flera hundra AT- och FV-block vakanta. Utbildningen i Umeå och den egna sjukvårdsregionen har enligt nämnden avgörande betydelse för läkarförsörjningen. Undersökningar visar att upp till 70 procent av de läkare som utbildats i Umeå stannar kvar och tjänstgör i något Norrlandslän efter examen. I Nordnorge har man samma erfarenheter av Tromsöutbildningen.

I årets budgetproposition föreslås 20 nya platser på läkarlinjen vid universitetet i Linköping till budgetåret 1992/93 (prop. 1991/92:100 bil. 9 s. 76–79).

Utskottets överväganden

Utskottet anser att den nuvarande läkarbristen i norra sjukvårdsregionen är oacceptabel. Enligt Samverkansnämnden var 15 procent av de inrättade specialist- och allmänläkartjänsterna vakanta hösten 1991. De särskilda rekryteringssatsningar som hittills prövats har inte givit önskat resultat. Utskottet delar motionärernas uppfattning att en utökning av platserna på läkarutbildningen i Umeå skulle kunna på ett avgörande sätt förbättra läkarförsörjningen i regionen. Undersökningar visar att merparten av de läkare som utbildats i Umeå stannar kvar och tjänstgör i något Norrlandslän efter examen. Motsvarande erfarenheter har man i Norge av utbildningen i Tromsö.

En utökning av grundutbildningen av läkare i Umeå måste därför enligt utskottet ges hög prioritet. Utbyggnaden bör naturligtvis ske i den takt som det finns praktiska förutsättningar för. Utskottet föreslår att vad utskottet med anledning av motionerna 1991/92:Ub504, Ub523, Ub538, Ub805 yrkande 15 och So438 yrkande 12 anfört om en ökad läkarutbildning i Umeå av riksdagen ges regeringen till känna.

Stockholm den 25 februari 1992

På socialutskottets vägnar

Bo Holmberg

I beslutet har deltagit: Bo Holmberg (s), Sten Svensson (m), Göte Jonsson (m), Anita Persson (s), Ulla Orring (fp), Rosa Östh (c), Rinaldo Karlsson (s), Ingrid Hemmingsson (m), Jerzy Einhorn (kds), Johan Brohult (nyd), Jan Andersson (s), Leif Carlson (m), Maj-Inger Klingvall (s) och Hans Karlsson (s).

Från vänsterpartiet, som inte företräds av någon ordinarie ledamot i utskottet, har suppleanten Gudrun Schyman (v) närvarit vid den slutliga behandlingen av ärendet.

Avvikande mening

Bo Holmberg, Anita Persson, Rinaldo Karlsson, Jan Andersson, Maj-Inger Klingvall och Hans Karlsson (alla s) anser att sista stycket i utskottets yttrande bort ha följande lydelse:

En utökning av grundutbildningen av läkare i Umeå måste därför enligt utskottet ges hög prioritet. Utskottet tillstyrker förslaget i motion Ub805 yrkande 15, vilket innebär att 20 nya platser bör inrättas på läkarlinjen i Umeå från höstterminen 1992. Den fortsatta utbyggnaden bör ske i den takt som det finns praktiska förutsättningar för. Utskottet föreslår att vad utskottet anfört om en ökad läkarutbildning i Umeå av riksdagen ges regeringen till känna med bifall till motion Ub805 yrkande 15 och med anledning av motionerna Ub504, Ub523, Ub538 och So438 yrkande 12.

Meningsyttring av suppleant

Meningsyttring får avges av suppleant från vänsterpartiet, eftersom partiet inte företräds av ordinarie ledamot av utskottet.

Gudrun Schyman (v) anför:

Jag instämmer i vad som anförs i den avvikande meningen.

